

CURS 2017-2018

HISTÒRIA D'ESPANYA. 2on DE BATXILLERAT

JUSTIFICACIÓ

La Història té com a objecte l'estudi del passat de l'ésser humà entès des de les diferents formacions socials i culturals, l'explicació dels seus avanços i retrocessos, dels canvis i acumulacions que experimenta al llarg del temps. Com a forma de coneixement pretén realitzar d'una manera crítica la interpretació de les accions dels éssers humans considerats com éssers essencialment socials i temporals.

Per això el seu aprenentatge proporciona un coneixement indispensable per a la formació intel·lectual de l'adolescent, i alhora significa una experiència de gran valor ja que el seu objecte d'estudi és justament els éssers humans.

Des d'aquesta doble vessant, de coneixement intel·lectual i d'experiència humana, es facilita el desenvolupament de les capacitats d'anàlisi i reflexió complexa sobretot el que és social i alhora, ajuda a configurar els criteris de l'individu pel que fa a multitud de problemes.

OBJECTIUS GENERALS

El desenrotllament d'esta matèria contribuirà al fet que els alumnes i les alumnes adquirisquen les capacitats següents:

1. Identificar, analitzar i explicar, situant-los adequadament en el temps i en l'espai, fets, personatges, problemes, etapes i processos més rellevants de l'evolució històrica d'Espanya i de les nacionalitats i regions que la integren, amb especial referència a la Comunitat Valenciana valorant la seua significació històrica i les seues repercussions en el present.

2. Comprendre els principals processos econòmics, socials, polítics i culturals que configuren la història espanyola, identificant les seues característiques més significatives i analitzant en processos amplis, el naixement dels problemes, els seus intents de solució i la seua pervivència en la realitat de hui.

3. Comprendre tant la multiplicitat de l'evolució interna com la dimensió internacional de la història espanyola, adquirint una visió global i solidària dels problemes i projectes col·lectius en el context d'Europa i del món.

4. Expressar raonadament les pròpies idees sobre aspectes bàsics de l'evolució històrica d'Espanya i revisar-les de forma crítica tenint en compte noves informacions, corregint estereotips i prejudis i entenent l'anàlisi històrica com un procés en constant reconstrucció.

5. Utilitzar amb propietat els conceptes bàsics i específics de la Història d'Espanya i realitzar activitats d'indagació i síntesi en què s'analitzen, contrasten i integren informacions diverses, valorant el paper de les fonts i el treball de l'historiador.

6. Conèixer les normes bàsiques que regulen el nostre ordenament constitucional i mostrar sensibilitat davant dels problemes socials, en especial els que afecten els drets humans i la pau, adoptant actituds responsables i democràtiques i manifestant independència de criteri i hàbits de rigor intel·lectual.

7. Fomentar una visió integradora de la història d'Espanya consolidant actituds i hàbits de tolerància i solidaritat entre els diversos pobles d'Espanya, respectant i valorant positivament els aspectes comuns i les diferències, tenint en compte la possibilitat de pertànyer de manera simultània a més d'una identitat col·lectiva.

Competències

1) Saber comprendre el que inclouen els textos i interpretar les idees que exposen (competència lingüística)

2) Saber interpretar els diagrames, línies del temps, (competència matemàtica)

3) Capacitat d'organitzar i realitzar un treball sobre algun aspecte de la Història d'Espanya (aprendre a aprendre)

- 4) Utilitzar el vocabulari adequat per a realitzar les tasques encomades **Competència** lingüística
- 5) Comprendre els fets actuals a partir de l'estudi dels fets ocorreguts anteriorment (competència social)
- 6) Interpretar els mapes històrics i saber construir-los a partir de dades donades pel professor(tractament de la informació)

CONTINGUTS OFICIALS

Per a l'assoliment dels objectius esmentats, l'administració educativa valenciana ha establert 8 nuclis de continguts, que són susceptibles de sistematitzacions diverses per part del professorat en les seues propostes pròpies de concreció curricular.

1. Continguts comuns

Localització en el temps i en l'espai de processos, estructures i esdeveniments rellevants de la història d'Espanya, identificant els seus components econòmics, socials, polítics i culturals. Identificació i comprensió dels elements de causalitat que es donen en els processos d'evolució i canvis rellevants per a la història d'Espanya i per a la configuració de la realitat espanyola actual.

Busca, selecció, anàlisi i interpretació d'informació procedent de fonts primàries i secundàries: textos, mapes, gràfics i estadístiques, premsa, mitjans audiovisuals així com la proporcionada per les tecnologies de la informació.

Anàlisis d'interpretacions historiogràfiques distintes sobre un mateix fet o procés històric, contrastant i valorant els diferents punts de vista.

2. Les arrels històriques de l'Espanya contemporània

Les arrels. D'Atapuerca a la monarquia visigoda amb especial atenció a la Hispània romana. La península Ibèrica en l'edat mitjana: Al-Andalus i els regnes cristians. La baixa edat mitjana. La crisi dels segles XIV i XVI El Regne de València. Els Reis Catòlics: La construcció de l'Estat modern. La projecció exterior. El descobriment d'Amèrica. L'Espanya imperial. La colonització d'Amèrica. El segle XVIII: els Borbó.

3. Crisi de l'Antic Règim

Els problemes econòmics i socials de l'Antic Règim. Les contradiccions de la monarquia absoluta. La crítica dels il·lustrats i l'impacte de la Revolució Francesa. Les corts de Cadis i la Constitució de 1812. Revolució liberal i la reacció absolutista. El regnat de Ferran VII. L'emancipació de l'Amèrica espanyola.

4. Construcció i consolidació de l'estat liberal

El funcionament del sistema. Corona, parlament i partits polítics durant el regnat d'Isabel II. El nou paper de l'educació, l'exèrcit i l'Església. Els límits dels canvis. El carlisme i les opcions democràtiques. La crisi del moderantisme i l'experiència del Sexenni democràtic. L'Espanya de la Restauració: Els fonaments, el funcionament i les contradiccions del sistema polític. La crisi de l'estat. *Els nacionalismes i el problema de l'ordenació territorial de l'estat. El progressiu protagonisme dels militars. Espanya davant de la remodelació colonial: la crisi del 98.

5. Transformacions econòmiques i canvis socials en el segle XIX i primer terç del segle XX

Procés de desamortització i canvis agraris. Les peculiaritats de la incorporació d'Espanya a la revolució industrial. Modernització de les infraestructures: el ferrocarril. Transformacions socials i culturals. Evolució demogràfica. De la societat estamental a la societat de classes. La formació de la classe obrera. Gènesi i desenrotllament del moviment obrer a Espanya. Canvi en les mentalitats.

6. Crisi de l'estat liberal, la Segona República i la Guerra Civil: Intents de modernització del sistema de la Restauració. El problema del Marroc. La Dictadura de Primo de Rivera, intent de solució autoritària a la crisi de l'estat liberal. El desenrotllament de l'oposició al règim i l'afonament de la Monarquia. La Segona República: La Segona República, intent de solució democràtica. L'articulació d'un nou sistema polític. La Constitució de 1931. Condicionaments, conflictes i etapes de la República. Èxits i decepcions. La cultura espanyola des dels inicis de l'Edat de Plata fins a 1936. La Guerra Civil: Sublevació militar i Guerra Civil. Dimensió interna i internacional del conflicte. Evolució de les dos zones. Conseqüències de la guerra.

7. La dictadura franquista. El franquisme: Immobilitisme i adaptació política del règim franquista. Aïllament i alineació internacional. Autarquia i acumulació. Creixement i desequilibris econòmics, canvis i desigualtats socials. Elements de canvi en l'etapa final del franquisme. L'oposició democràtica.

8. L'Espanya actual. El procés de transició a la democràcia: La transició política. La Constitució de 1978 i el desplegament legislatiu. La formació d'un sistema de partits. L'Estat de les Autonomies. L'estatut d'autonomia de la Comunitat Valenciana. Els governs democràtics. Canvis socials, econòmics i culturals Dificultats en l'articulació d'una societat democràtica. Reptes i problemes del present. La integració d'Espanya a Europa. El paper d'Espanya en el context europeu i mundial.

ORGANITZACIÓ TEMÀTICA, SEQUENCIACIÓ I TEMPORALITZACIÓ DELS CONTINGUTS OFICIALS

D'acord amb els continguts oficials i amb els del llibre de text que s'utilitza durant aquest curs (Ed. Vicens Vives, 2016), la proposta temàtica, la seua seqüència i temporalització és la següent:

1ª AVALUACIÓ: Continguts referits al segle XVIII i XIX, fins el Sexenni democràtic.
Temes 3, 4, 5, 6.

2ª AVALUACIÓ: Continguts referits als moviments socials del segle XIX, i als que s'ocupen de la Restauració.
Temes 7, 8, 9, 10, 11.

3ª AVALUACIÓ: Continguts referits a la Segona República, Guerra Civil, Franquisme i Democràcia.
Temes 12, 13, 14, 15, 16.

CONTINGUTS MÍNIMS

El Departament considera continguts mínims els que donen resposta als mateixos criteris d'avaluació prescriptius que s'indiquen en l'apartat següent, i que s'hi concreten en la seqüència d'unitats didàctiques/temàtiques de la Programació d'Aula.

CRITERIS D'AVAUACIÓ

1. Reconèixer i valorar els processos històrics més significatius anteriors al segle XVI, ressaltant especialment la seua transcendència posterior i les empremtes que encara romanen vigents. Es pretén avaluar la capacitat per a establir relacions entre els distints factors o variables dels processos de canvi més importants de l'antiguitat i l'edat mitjana, situant-los cronològicament. Així mateix, es tracta de saber si comprenen i identifiquen les transformacions profundes de l'organització productiva, social i política, del pensament i de la cultura per a entendre el procés històric amb els seus ritmes de canvi i permanència.

2. Reconèixer i caracteritzar la peculiaritat de la gènesi i desenrotllament de l'estat modern a Espanya, així com l'expansió exterior i les relacions amb Amèrica. Els alumnes seran capaços d'identificar i descobrir les principals formes històriques d'organització i exercici del poder des de la monarquia autoritària fins a la monarquia absoluta. Així mateix, han de ser capaços d'entendre les diferents propostes d'organització de l'estat que sorgixen des dels distints territoris de la monarquia hispànica i dels sistemes de conquesta i colonització de les noves terres. En este context, es tracta de posar especial atenció en la comprensió de la simultaneïtat dels fets i en els diferents ritmes de canvi en temps curt i llarg.

3. Analitzar i caracteritzar la crisi de l'Antic Règim a Espanya, ressaltant la seua particularitat i la seua relació amb el context internacional. Amb este criteri es pretén avaluar la capacitat de l'alumne per a relacionar els processos històrics de l'Espanya contemporània amb processos o esdeveniments d'escala superior –com la revolució burgesa per a poder diferenciar els trets

comuns i els específics. Es tracta de constatar si els estudiants relacionen en un procés concret factors exògens i endògens i derivar les implicacions i repercussions internes d'esta confluència.

4. Explicar la complexitat del procés de construcció de l'estat liberal i de la lenta implantació de l'economia capitalista a Espanya, destacant les dificultats que va caldre afrontar i la naturalesa revolucionària del procés. Amb este criteri es tracta que l'alumne, en l'anàlisi d'un desenrotllament històric, comprega la simultaneïtat i el ritme variable dels canvis, en este cas relacionats amb les dificultats per a construir l'estat liberal i la naturalesa revolucionària del procés d'industrialització coetani. Així mateix, ha d'utilitzar en un altre context els aprenentatges produïts anteriorment en altres processos de canvi per a poder percebre millor els ritmes variables dels canvis polítics, jurídicosocials i econòmics. Finalment, l'alumne haurà de conèixer i valorar altres propostes d'organització de l'estat diferents en l'estat liberal i els intents democratitzadors.

5. Caracteritzar el període de la Restauració, analitzant els seus èxits i fracassos, destacant els factors que conduiran a la descomposició del règim. L'alumne ha de comprendre i identificar les transformacions profundes de l'organització productiva, social i política del període de la restauració, especialment el seu sistema parlamentari, la gestació dels nacionalismes i el moviment obrer. Ha d'identificar, doncs, les contradiccions que expliquen una situació de crisi i les mesures adoptades per a tractar de solucionar-la, així com la diferència entre les mesures previstes i els fets produïts. Així mateix, l'alumne ha d'identificar els diferents interessos i aspiracions dels grups socials i les reivindicacions plantejades en els conflictes sorgits. Per últim, han d'analitzar els problemes més rellevants de la fallida de la monarquia parlamentària i especialment la pèrdua de les colònies americanes i dels interessos en el nord d'Àfrica en concordança amb el paper d'Espanya en el món al començament del segle XX.

6. Valorar la transcendència històrica de la Segona República i de la Guerra Civil. L'alumne ha de ser capaç de comprendre la combinació dels factors interns que van generar els desequilibris polítics i socials amb els factors externs que es gestaven en l'Europa i en el món dels anys 30 per a entendre i situar el conflicte civil en el seu més ampli marc. Així mateix, s'ha d'avaluar la comprensió dels avanços i retrocessos en l'esdevenir històric tant en l'acció política com en les repercussions socials. Finalment, l'alumne ha de comprendre les posicions dels bàndols enfrontats, els seus orígens en el passat i la seua incidència en la construcció del futur.

7. Reconèixer i analitzar les peculiaritats ideològiques i institucionals de la dictadura franquista. Els alumnes seran capaços de fer un estudi comparatiu de les institucions representatives, la formulació de drets i deures fonamentals i els nivells d'igualtat social en este període i en les seues distintes fases, comparant-lo amb l'anàlisi d'èpoques anteriors. Així mateix, seran capaços de contrastar la situació interna amb la internacional i d'identificar els moviments de suport i d'oposició al règim.

8. Analitzar els diversos trets que conformen l'Espanya democràtica, incidint en la transcendència de la Constitució de 1978 i en la importància de la construcció de l'Estat de les Autonomies. Per mitjà d'este criteri es tracta d'avaluar la capacitat de relacionar els processos històrics de l'Espanya contemporània i els canvis produïts tant a escala col·lectiva com a escala individual. Així mateix, es tracta de mantindre la correlació amb l'entorn europeu i occidental i de comprendre els principals valors culturals i morals que han conduït a la convivència democràtica. Per a això l'alumne ha de conèixer l'estructura i els principis que regulen l'organització política i territorial de l'Espanya actual.

9. Reconèixer la possibilitat de diferents interpretacions sobre un mateix fet i la necessitat de sotmetre-les a una anàlisi crítica. Amb este criteri es pretén comprovar si l'alumnat reconeix que són possibles diferents interpretacions d'un mateix fet històric i que estes interpretacions han de sotmetre's a l'anàlisi crítica. Per a això, en primer lloc, l'alumnat diferenciarà entre la informació sobre un fet històric i la seua interpretació. En segon lloc, es comprovarà si l'alumnat verifica la congruència d'una interpretació d'un fet amb altres informacions relatives a este. Finalment, si l'alumnat és capaç de respondre diverses interpretacions sobre fets i processos històrics raonant el grau de validesa i elabora una interpretació personal a partir d'elements d'altres interpretacions.

10. Reconèixer que la informació de les fonts només és fructífera davant de preguntes o problemes prèviament plantejats. Utilitzar fonts diverses per a elaborar explicacions històriques. Este criteri al·ludix a la comprensió de l'especial relació entre l'historiador i les fonts en el procés de construcció del coneixement històric. En un primer grau, l'alumnat reconeixerà la importància de les

fonts per a poder obtenir informació sobre el passat, citant-les en les seues argumentacions. En un segon grau, valorarà la rellevància de la informació en funció de les preguntes plantejades. Finalment, contrastarà la informació obtinguda a partir de diverses fonts per a fonamentar una explicació vàlida.

11. Identificar i utilitzar els procediments i tècniques bàsiques d'aprenentatge component i valorant l'anàlisi històrica com un procés en constant reelaboració. Amb este criteri es tracta d'avaluar la capacitat per a definir i analitzar problemes, formular hipòtesi i realitzar dissenys per a contrastar-les; per a elaborar síntesis i informes coherents dels estudis i investigacions traçats, defenent raonadament i contrastant els seus coneixements. Es tracta de comprovar si els estudiants constaten el camí seguit en l'aprenentatge, si saben com han arribat al seu propi coneixement, valorant el procés seguit. Cal saber si són capaços de sotmetre els seus propis coneixements a la reflexió, acceptant la crítica i superant estereotips. I finalment, es tracta de constatar si es valora la necessitat d'investigar abans d'emetre un juí sobre actuacions, personatges o problemes actuals.

12. Avaluar les competències referides anteriorment, valorant el treball de cada alumne en la creació, interpretació, etc

INSTRUMENTS D'AVUACIÓ

Seràn diversos: proves escrites, comentaris de textos, realització d'esquemes i resums, contestació d'activitats del llibre..., participació en classe, creació i interpretació tant de textos com de extracció d'idees.

L'assistència a classe és obligatòria. El 20% de faltes injustificades comporta la qualificació negativa d'una avaluació i del curs, si aquest percentatge s'ha produït durant tot el curs acadèmic, tal i com acordà el Departament de Geografia i Història de I.E.S. Enric Valor de Pego.

CRITERIS DE QUALIFICACIÓ

Són els mateixos que hi apareixen en la programació de l'assignatura de Geografia de 2on. de BAT., es a dir: el 10% : es tindrà en compte l'assistència a classe, els treballs proposats, les activitats, els resums que són imprescindibles , de cada tema. La resta , el 90 % és la nota de l'examen

Se'n faran dos exàmens cada avaluació i no es faran recuperacions. La nota final serà la mitjana de les tres avaluacions, on es sumara el punt addicional.

RECUPERACIÓ DE JUNY

S'haurà d'entregar el dia de l'examen els resums de cada tema i els treballs realitzats durant el curs. Tot escrit a mà i no mai en ordinador.

Els alumnes s'examinaran dels temes explicats al llarg del curs.

MATERIALS

El llibre de text que es fa servir enguany, de l'editorial Vicens Vives, edició 2016, constituirà la principal font material per a l'estudi de l'assignatura. El Departament però considera que, en temes puntuals, siga per que el llibre de text no ho contempla o per la publicació de nous estudis i revisions històriques, inclourà la matèria escaient per a completar l'estudi o revisar les conclusions a la llum de les noves investigacions.

ACTIVITATS EXTRAESCOLARS

Les activitats que puga decidir el Departament per a l'alumnat d'aquest nivell i d'aquesta assignatura aniran concretant-se en les successives reunions del Departament, seran sotmeses a l'aprovació del Consell Escolar, i es recolliran en el Llibre d'Actes.

Pego, setembre de 2017